

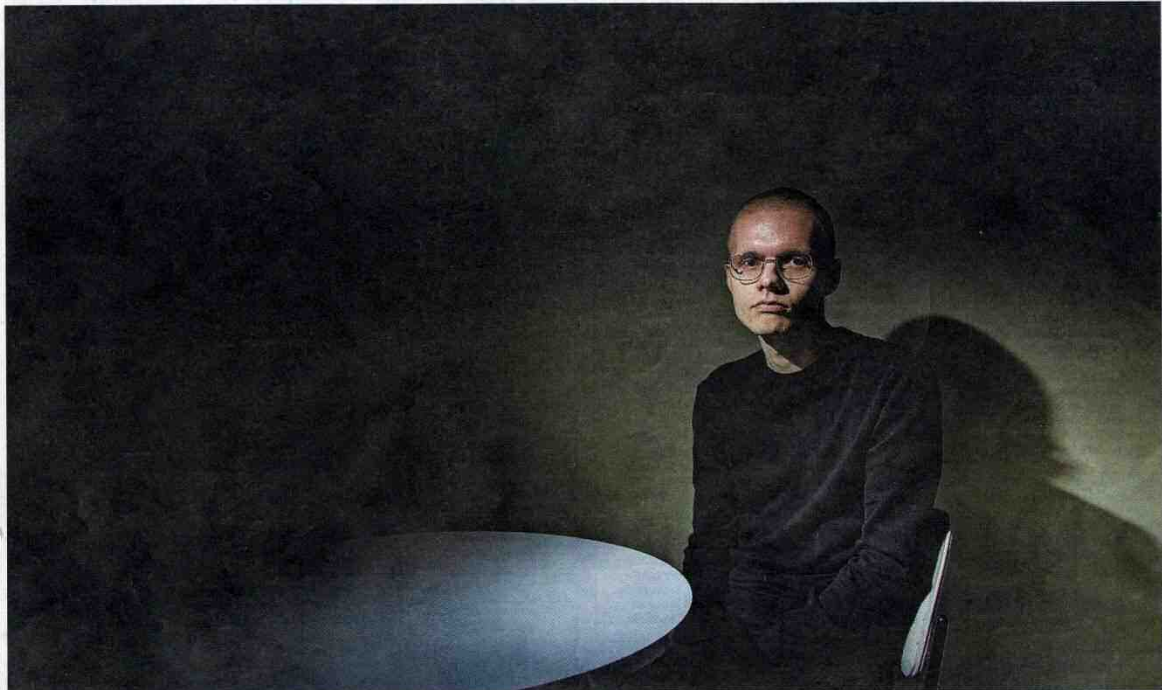
TÄNÄÄN

Tänään ja Televisio & radio
Toimitussihteeri: Leena Ojala
hs.ihmiset@hs.fi +358 9 122 2776

Hänen tarinansa: Ilpo Hirvosen mukaan logiikasta olisi hyötyä julkisessa keskustelussa

MIKA RANTA / HS

Ilpo Hirvonen voitti junioreiden nobeliksi kutsutun Undergraduate Awards -kilpailun filosofian alalla syyskuun lopulla.

Halu kyseenalaistaa kaikki

24-vuotias teoreettisen filosofian opiskelija Ilpo Hirvonen voitti "junioreiden Nobelin".

Noona Bäckgren HS

BENGT Holmström ei ole ainoa tänä syksynä Nobellilla palkittu suomalainen.

24-vuotias Helsingin yliopiston teoreettisen filosofian opiskelija Ilpo Hirvonen voitti syyskuussa niin sanotun "juniori-Nobelin": Undergraduate Awards -kilpailun filosofian globaalien sarjan.

Undergraduate Awards on maailman suurin kansainvälinen akateeminen kilpailu, jossa arvioidaan kandidaatin tutkimuksia.

Tutkimusten aiheet kattavat laajasti yliopistojen eri tiedekunnat, ja palkintoja saa kahdessa eri kategoriaa: alueellisesti ja globaalisti.

HIRVONEN globaali voitto tarkoittaa, että hän päätti työllään esimerkiksi Yhdysvaltojen huippuyliopistojen kilpailijat.

Samalla hän on ensimmäinen suomalainen, joka on voittanut globaalien kategorioiden voimasta 2008 järjestetyssä kilpailussa.

Voittoaikaa kandidaatiksi käsittelee tietoisuuden ja todellisuuden välistä suhdetta.

Hirvosen voittoa ei ole juuri

noteerattu julkisuudessa. Kertooko tämä filosofian arvostuksesta nyky-Suomessa? Olisiko voitto noteerattu jollain tavalla, jos Hirvonen olisi voittanut taloustieteen sarjan?

"Teoreettisen filosofian hyöty tavalliselle kansalle ei ole yhtä suuri kuin taloustieteen", Hirvonen sanoo.

"Logiikasta, joka on yksi filosofian ala, olisi kyllä hyötyä julkisen retoriikan siistimiseen ja argumentaatioon. Yhteiskunnallisessa keskustelussa tehdään esimerkiksi usein johtopäätöksiä ilman premissejä."

Toisin sanoen johtopäätökset tehdään ilman niihin johtavaa päättelyä. Johtopäätökset on siis ennalta päätetty. "Kuten Yhdysvaltojen presidentinvaalikeskusteluissa tapahtui."

HIRVONEN tavassa keskustella on yksi erityisen mieleenpainuva piirre.

Aikana, jolloin julkisessa keskustelussa ja mediakentässä tulevat korostuvan kärjistetyt mielipiteet ja yksioikaisuudet, Hirvonen on poikkeus.

Hän ei oikeastaan esitä vahvoja mielipiteitä vaan pikemmin

kin nostaa esiin erilaisia näkökulmia. Jos hän joutain kantaa tuntuinkin puoltavan, hän usein myös kommentoi nopeasti, että voi ymmärtää myös asiasta esitettyjä toisenlaisia näkökantoja.

Juuri tämän takia Hirvonen lukioaikoinaan kiinnostui filosofasta.

"Filosofia on vapaata. Siihen, toisin kuin moniin muihin tieteenaloihin, liittyy kyky ja halu kyseenalaistaa kaikki", hän sanoo.

Yhteiskunnallisessa keskustelussa Hirvosta kiinnostaa erityisesti, kuinka faktoja enemmän ihmisten näkemyksiä ohjaavat arvot ja tunteet.

"Filosofi Bertrand Russell puhui juuri tästä, kun häneltä kysyttiin, mitä hän haluaisi kertoa jälkipolville: ettemme antaisi laukujemme ja tunteidemme vaan faktojen ohjata sitä, mihin uskomme."

Hirvonen kertoo vahvuksiaan tutkimuksen tekemisessä ja ajattelussa olevan esimerkiksi puolueettomuus ja tunnollisuus.

"Tunnollisuus tarkoittaa myös tunnollisuutta tutustua muiden ajatuksiin niin, etten vain kehittä omiani tyhjästä."

JOS Hirvossella on vapaapäivä, hän käyttää sen mieluiten "oppimalla jotain".

"Haluan suunnitella ajankäyttöni. Haluan sisäistää jonkin

Kolme nopeaa

Hirvosen lempifilosofit

1 Edmund Husserl
"Saksalaisen fenomenologian perustajan tuotanto on todella rikas. Kirjoitti paljon tieteellisistä ankaruudesta, jonka hän oli omaksunut luonnontieteisiin ja matematiikkaan erikoistuneilta opettajiltaan."

2 Martin Heidegger
"Heideggerin persoonallinen, rajoja rikkova filosofia voi kauhistuttaa monta nykyistä 'tieteellisempää' filosofiaa, mutta minulle hänen ajattelunsa on aintulaatuista runollisuuden ja systemaattisuuden jännittävää filosofista synteisiä."

3 Immanuel Kant
"Kantin myöhäiskauden kriittinen filosofia kuuluu filosofian historian suurimpiin käännteisiin, johon kaikki nykyisetkin filosofit viittaavat tavalla tai toisella koulukunnistaan riippumatta."

uuden asian, kokea jotain uutta taiteen kautta."

Hän sanoo, ettei koskaan passiivisesti katso elokuvaa, käy taidenäyttelyssä tai lue kirjaa vaan prosessoi aina kokemaansa esimerkiksi kirjoittamalla analyysin.

"Nykyään yhteiskunnallisessa keskustelussa toistuu ajatus, että 'ihminen kelpaa sellaisena kuin on'. Itselfeltä paljon vaatimista ei arvosteta. Itse haluan kuitenkin kehittyä älyllisesti ja muutenkin. Ihailen systemaattisuutta, itsekuria ja järjestelmällisyyttä."

Mieleen tulee näkemyksillään paljon keskustelua herättänyt filosofi Jari Ehrnrooth. Hirvonen kertookin arvostavansa tämän tapaa kritisoida vallalla olevia näkemyksiä.

Tosin Ehrnroothin uskonnollista vakaumusta Hirvonen ei jaa.

HIRVONEN toteuttaa itsekuria myös elämäntavoissaan.

"En käytä alkoholia, sillä haluan pitää itseni tietoisena. Kasvisruokavaliota on terveellinen ja harkittu. Mutta en minä mikään robotti ole: juon limua ja syön laukua eikä vierustoverin lihansyönteitä viiniinjuonti häiritse."

Hirvonen hymähtää.

"Jokainen tarvitsee jonkun elämänvalheen. Ehkä kynnysistä voi sanoa, että oppiminen on minulle sellainen."

Opiskelijalla on kova itsekuri

JUNIORI-NOBEL Järvenpääläislähtöinen Ilpo Hirvonen voitti maailman suurimman akateemisen kilpailun.

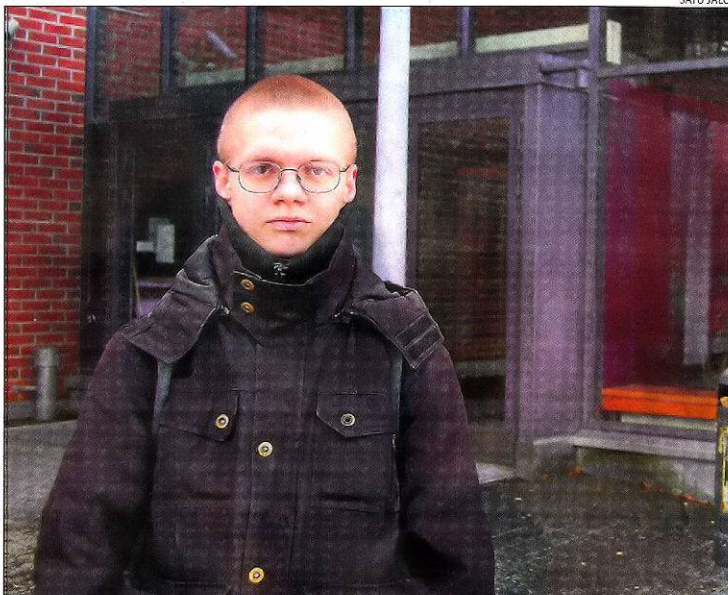
SATU JALO
satu.jalo@media.fi

Järvenpään lukion kasvatti Ilpo Hirvonen voitti syksyllä niin sanotun juniori-Nobelin Undergraduate Awards -kilpailussa. 24-vuotias Hirvonen opiskelee teoreettista filosofiaa Helsingin yliopistossa ja hän osallistui kilpailuun kandiditutkielmallaan, joka käsitteli kahta erilaista teoriaa tietoisuuden ja todellisuuden välisestä suhteesta.

Avaisitko vähän voitokkaan kandidityösi aihetta?

–Kandidaatintutkielmasani ”Fenomenologian ja eksternalismin yhteenkuuluvuudesta” tarkastelen kahta mielenfilosofista näkemystä tietoisuudesta, fenomenologiaa ja eksternalismia, jotka ovat kehittyneet toisilleen vastakkaisiksi mielletyissä filosofisissa koulukunnissa. **Olet ensimmäinen suomalainen, joka on voitannut kyseisen filosofian globaalien sarjan. Oletko vaan niin kova, vai olivatko muut huonoja?**

–Tänä vuonna kilpailuun osallistui noin 5500 opiskelijaa, joista valittiin 25 globaalia voittajaa kullekin kategoriale. Osallistumisen edellytyksenä on se, että opiskelija on saanut mahdollisimman korkean arvosanan tutkielmastaan. Uskon kyllä erottuneen

SATU JALO

Ilpo Hirvonen haluaisi työskennellä filosofian tutkijana yliopistossa.

ni edukseni erikoisemmalla, perinteisesti vastakkaisiksi miellettyjä näkökulmia yhdistävällä aiheellani. **Teetkö gradun samasta aiheesta?**

–Periaatteessa kyllä. Teen tällä hetkellä pro gradu -tutkielmaani Edmund Husserlin filosofian suhteesta realismiin. Realismissa tarkoitetaan sitä yksinkertaista filosofista näkemystä, että todellisuuden kohteet ovat olemassa ihmisistä riippumatta.

Filosofian sanotaan olevan älyllistä uteliaisuutta ja ihmettelyn kykyä. Kuulostaa melkein toimittajan työltä.

Jaksatko ihmetellä asioita ihan joka päivä?

–Tämä riippuneee ihmettelyn asteesta. Minusta ihmettelyyn ei tarvita jaksamista vaan uteliaisuutta, jolloin jaksaminen tulee kuin itsestään. Varmasti on päiviä, jolloin ihmettelen enemmän kuin toisina, mutta sanoisin ihmisten yleisesti ihmettelevän enemmän kuin heille annetaan siitä kiitosta. Jo hyvän kirjan lukeminen tai hyvän elokuvan katsominen, miksel luonnossa liikkuminenkin, voi käydä maailman ihmettelystä. **Mitä ihmettelet eniten?**

– Tällä hetkellä ihmettelyni

suuntautuu varmasti eniten tutkimusaiheeseeni eli Husserlin fenomenologiseen filosofiaan. Sellaiset asiat kuten tietoisuuden ja todellisuuden välinen suhde, niiden toisistaan erottamattomuus mutta toisaalta jälkimmäisen oletettu riippumattomuus edellisestä, tiedon ja tieteen käsitteet sekä niiden väliset suhteet, ajattelun historia sekä taiteen monien muotojen erilaiset suhteet todellisuuteen jaksavat ihmetyttää minua loputtomasti.

Ehditkö harrastamaan jotain?

–Harrastan aktiivisesti tai-

teita, erityisesti elokuvaa ja kirjallisuutta. Jo lukioaikana puolet vapaa-ajastani vietin elokuva-arkiston penkeillä. En näe näitä harrastuksia oikeastaan erillisinä filosofian opiskelustani, vaikka toki akateemisen filosofian lukeminen poikkeaa taiteen vastaanottamisesta.

–Elokuvaohjaajat ja kirjailijat ovat kuitenkin loppujen lopuksi myös ihmettelijöitä, heidän lähestymistapansa tai menetelmänsä vain poikkeavat filosofien ja tieteilijöiden menetelmistä. Nähdäkseni Husserl fenomenologiassa, Heisenberg kvanttimekaniikassa ja Virginia Woolf modernissa kaunokirjallisuudessa ovat enemmän tai vähemmän samojen asioiden äärellä.

Olet kertonut olevasi elämäntavoiteltasi henkilö, jolla on kova itsekuri. Mitä tämä näkyy arkipäivän valinnoissa?

–Se näkyy esimerkiksi päihteistä kieltäytymisenä, vegaanisen ruokavalion systemaattisena noudattamisena ja suhteellisen täsmällisenä päivärutiinina, joskin kovimmat tenttiajat voivat verottaa viimeistä. Näen näihin liittyvät valinnat nimenomaan enemmän itsekurin ja järjestelmällisyyden ihailuun kuin moraalihin liittyviinä.

Mitä aiot tehdä isona?

–Haluaisin ensisijaisesti tehdä filosofiaa eli työskennellä esimerkiksi filosofian tutkijana yliopistossa. Kaikki kirjoittamiseen ja lukemiseen liittyvä kuitenkin kiinnostaa minua. Voisin viihtyä hyvin myös esimerkiksi elokuva-kriittikkona.